

Till Energimyndigheten
Avdelningen för resurseffektivt samhälle
Enheten för näringsliv
CCS@energimyndigheten.se

2024-01-22

Remissvar om förordning samt av föreskrifter om statligt stöd för bio-CCS genom omvänd auktion

Dnr 2023-206509

Klimpo Klimatpositivt och Kolsänkor AB har inte tillställts rubricerad remiss, men inkommer härmed med sitt yttrande däröver. Några rader om Klimpo och varför vi svarar:

Klimpo Klimatpositivt och Kolsänkor AB är både en organisation, som skapar bättre villkor och förutsättningar för att nå nationella mål om Klimatpositivt med till exempel ett stort BioCCUS nätverk (i vilket ca 50 företag finns representerade), samt en projektorganisation som arbetar aktivt med forskning och utveckling av BioCCUS och för genomförande av ett flertal BioCCS-projekt i Sverige. Just nu är Klimpo delaktiga i fyra förstudier för BioCCS.

Sammanfattning

En ny klimatindustri med en enorm exportpotential växer fram i Norden. Genom våra medlemsföretag ser vi nya partnerskap och affärer initieras. Vi arbetar tillsammans - energibolag, transport- och lagringsbolag, teknikleverantörer, skogsbolag och finansbranschen. Just nu är Norden världsledande, men för att behålla ledningen behöver Sverige ett stödsystem, en katalysator, för få denna nya och viktiga klimatindustri att växa genom:

- Att auktionen bör ses som ett stöd, ej som en metod för att allokera statliga kolkrediter, i enlighet med Klimathandlingsplanen och Fossilfritt Sveriges strategi. Ett stödsystem som är transparent och konkurrenskraftigt mot exempelvis Danmarks och USAs.
- Att alla aktörer får vara med i budgivning - även mindre aktörer med utsläpp ned till 10 000 ton biogen koldioxid årligen.
- Att en inkörningsperiod införs med möjlighet för flexibilitet i avskiljning och lagring, dvs möjlighet att över- eller underproducera något år för att ta igen föregående period.
- Att fakta, till grund för förordning samt föreskrifter, uppdateras då utvecklingskurvan varit extremt brant och det föreligger helt andra förutsättningar och kunskap idag än för tre år sedan.
- Att Energimyndigheten förtydligar utvärderingsförfarandet och specificerar noggrannare vilka kriterier som kommer ligga till grund för beslut.

Övergripande kommentarer

Klimpo anser att auktionen bör ses som ett stöd, ej som en metod för att allokera statliga kolkrediter. Klimpo är av uppfattningen att de omvända auktionerna bör betraktas som ett investeringsstöd med syfte att accelerera utvecklingen av BioCCS i Sverige och möjliggöra en frivillighetsmarknad parallellt med investeringsstödet. Detta anser även Regeringen i sin Klimathandlingsplan samt Fossilfritt Sverige under sitt strategimöte för en BioCCU och BioCCS färdplan den 4 december år 2023. Klimpo menar att det förslag som Energimyndigheten lämnat hindrar såväl Regeringens Klimathandlingsplan som Fossilfritt Sveriges strategi.

Klimathandlingsplanen säger i kapitel 7.9.2 att *”En frivillig marknad för negativa utsläpp genom bio-CCS bör möjliggöras. Även aktörer som får statsstöd för bio-CCS bör få sälja negativa utsläpp på en frivillig marknad. Köparen av negativa utsläpp bör få göra anspråk på dessa för sina egna frivilliga klimatmål. Sverige kommer att redovisa de negativa utsläpp som sker på svenskt territorium i sin nationella bokföring. Det bör därför ställas krav på att företag som får stöd avtalar med köpare av negativa utsläpp att de i sin klimatredovisning redogör för att dessa bidrar till Sveriges möjligheter att nå sina klimatmål samt att de negativa utsläppen inte kan användas för att uppnå ett annat lands klimatmål såvida inte Sverige och landet i fråga avtalat om att överföra dessa negativa utsläpp enligt Parisavtalets artikel 6.”*

Fossilfritt Sverige uttryckte även under strategimötet för en BioCCU och BioCCS färdplan den 4 december år 2023 i vilket representanter från Regeringskansliet och Energimyndigheten närvarade att: *”Strategins bedömning är att den mest framkomliga vägen i närtid är att Sverige inte använder sig av de negativa utsläppen, som genereras inom ramen för stödsystemet för bio-CCS. Detta är i linje med den bedömning som görs i utredningen Sveriges klimatstrategi av John Hassler där det lyfts att Sverige bör ge utrymme för privat finansiering av negativa utsläpp genom att avstå från att tillgodoräkna sig sådana negativa utsläpp. De negativa utsläppen kan då möta efterfrågan från företag på frivilligmarknaden som vill använda sig av möjligheten att sälja klimatneutrala produkter alternativt uppnå mål om nettonollutsläpp. På så vis möjliggör staten en nödvändig teknikutveckling som krävs för att Sverige på sikt ska kunna åstadkomma nettonegativa utsläpp samt stöttar utvecklingen av en ny exportindustri av negativa utsläpp”.*

Enligt 27 § punkt 2 i Energimyndighetens förslag till förordning ska det beviljade stödet minskas med 90 % av värdet av annan finansiering och intäkter. Om begreppet *”annan finansiering och intäkter”* även inbegriper försäljning av negativa utsläpp på en frivillighetsmarknad försvåras aktörers möjlighet att agera på en frivillighetsmarknad och hindrar därigenom Klimathandlingsplanens samt Fossilfritt Sveriges mål om att möjliggöra just en frivillighetsmarknad.

Vi anser att Energimyndigheten bör definiera vad som ingår i formuleringen *”annan finansiering och intäkter”* samt att intäkter från en reglerad frivillighetsmarknad bör undantas från denna punkt.

Vidare anser vi att det behöver förtydligas hur utvärderingsförfarandet gällande omvända auktioner kommer ske. Kommer anbuden enbart utvärderas på pris eller kommer andra utvärderingskriterier så som exempelvis storlek på anläggning eller finansiell plan ligga till grund för beslut?

Vi anser också att tidsspannet i 22 § punkt 5 är orimligt kort och kräver att BioCCS-aktörerna beslutar om stora investeringar innan utfallet av den omvända auktionen är klart. En rimligare tid skulle vara förslagsvis 4-6 år vilket bör vara tillräckligt för aktörer att fatta välgrundade investeringsbeslut.

Det vore även önskvärt med en beskrivning av processen för hur stöd fördelas ser ut samt att Energimyndigheten redan i detta skede informerar om tänkt antal auktionsförfaranden.

Kommentarer om Konsekvensutredningen

Definitionen i kapitel 4 i Konsekvensutredningen av vad som skall räknas som en liten anläggning baseras på en statens utredning *”Vägen till en klimatpositiv framtid”* publicerad år 2020. Vidare påstås att en anläggning under 500 000 ton ej kan vara kostnadseffektiv. Det sistnämnda baseras på en tidningsartikel daterad år 2019 som redogör för en enskild persons reflektioner och bygger ej på aktuell kunskap eller vetenskapliga studier. Utvecklingen inom BioCCS har sedan 2019-2020 gått mycket fort såväl inom bland annat teknikutveckling, forskning, logistik och affärsmodeller. Klimpo

har själva deltagit i ett antal studier som visar på att även anläggningar på långt under 300 000 ton årligen kan implementera BioCCS på ett kostnadseffektivt sätt. Vi önskar därför att definitionen av en liten anläggning revideras och att påståendet om kostnadseffektivitet baseras på relevanta studier och aktuellt kunnande.

Då exempelvis utvecklingen av modulära anläggningar för koldioxidavskiljning kommit långt finns idag möjlighet att på ett kostnadseffektivt sätt avskilja koldioxid även för aktörer med utsläpp ned till 10 000 ton årligen. Då syftet med auktionen är att Sverige ska nå sina uppsatta mål och att mindre aktörer idag har möjlighet att på ett kostnadseffektivt sätt bidra till den måluppfyllelsen anser Klimpo därför inte att det finns några skäl att utesluta aktörer med utsläpp lägre än 50 000 ton årligen.

Kommentarer om Föreskrifter

9§ andra stycket säger att *"Den biogena andelen av den geologiskt lagrade koldioxiden ska överensstämma med den biogena andelen av den koldioxid som avskilts vid stödmottagarens verksamhet"*. Här önskar vi ett tydliggörande kring huruvida det kommer accepteras avvikelser och i sådana fall hur stora? Detta då förluster, om än små, oundvikligt kommer att ske genom hela värdekedjan vilket gör det önskvärt med exempelvis en accepterad procentuell förlust.

Vi önskar ett tydliggörande i föreskrifterna kring hur avräkningen av annan finansiering kommer ske.

Vi önskar ett tydliggörande av syftet med 6§. Kommer detta att ligga till grund för utvärderingen av anbud?

Kommentarer om Förordning

Avseende 8§ (samt 28§) ser vi en risk att nya BioCCS-projekt kommer att kräva en viss optimering för hela värdekedjan efter driftsättning innan full effektivitet nås. Detta kan till exempel innebära att första årets lagring inte uppnår den stödberättigade volymen. Det kan även förekomma driftstörningar i någon del av kedjan under kortare perioder. Vi önskar därför någon form av inkörningsperiod samt att möjligheten för ett visst mått av flexibilitet i avskiljning och lagring öppnas upp, dvs möjlighet att över- eller underproducera något år för att ta igen föregående period.

Med vänlig hälsning,

Karolina Unger, VD
Klimpo Klimatpositivt och Kolsänkor AB
Expert i Klimatpolitiska vägvalsutredningen "Vägen till en klimatpositiv framtid"
SOU 2020:4